

Een Indruk van het Oberammergauer Passionsspiel.

die weenen aan den voet van het kruis, moest, onvermijdelijk, wilde het over een zaal van dezen omvang strekken, de intimiteit verloren gaan, doch de hoogere waarde zou ons ook over dien afstand hebben bereikt.

En zou men pastoor Dautzenberger of wie het op zijn geweten moge hebben, niet verwenschen, die op dit oogenblik Maria welwillend laat antwoorden: „So sorgst du sterbend noch für deine Mutter.”

Bij een dergelijke dichterlijke vrijheid vraagt men zich af of het billijk is deze tooneelspelers verantwoordelijk te stellen en hen te verwijten, dat de natuurlijke ontroering door het lijdensverhaal gewekt, zóó redeloos ondermijnd, als drama ook in hen niet dieper heeft ingewerkt.

Het sterven op Golgotha speelt in het besloten middengedeelte, met beschilderde coulisen, friezen en achterdoek. Dit tafreel sluit zich, evenals de „Opstanding”, wat de opvatting betreft, volkomen aan bij de vorige tooneelen, maar toch voelt men hier, sterker dan in het voorafgaande, verzet tegen de realiseering van het geestelijk drama in het algemeen.

Wanneer de gordijnen wijken, zijn de beide kruizen waaraan de moordenaars hangen opgesteld, het middelste kruis met Christus daaraan geklonken ligt op den grond en wordt voor onze oogen opgericht. Het gebeurt met toewijding, zonder hinderlijke bijkomstigheden, en het tooneel is fraai, groenig van toon. Op het beslissend oogenblik schuift een grauw wolkendoek begeleid van nagebootste donder en bliksem tusschen de kruizen en het achterdoek. Het is ont-

stellend, zonder verheffing, gelijk de geheele voorstelling vooral de gedachte heeft gewekt: dat het toch een gruwelijke moord is geweest. In mij althans.

Hoe persoonlijk en afhankelijk van eigen innerlijke gesteldheid de indruk van dit spel overigens is, moge blijken uit de vermelding, dat lang vóór het wijken der gordijnen waarachter de kruizen worden opgericht, terwijl het koor, in rouw, met zwarten mantel over het witte onderkleed, de leelijke inleidende verzen zegt en zingt, een groot gedeelte der toeschouwers, voorovergebogen, snikkend de kruisiging verbeidt.

JEZUS' AFSCHIED VAN MARIA.

In hoeverre nu een openlucht-vertooning het wint op een schouwburgvoorstelling behoort hier niet te worden beslist, maar wel kan ik als mijn ervaring uitspreken, dat bij een halfslachtige inrichting als te Oberammergau, de scènen in het overdekte en ommuurde middengedeelte beter voldeden dan al wat in de ruimte, onder de scherpe lucht voorviel. Zoo was het Sanhedrin, waarin de Hooge Raad vergadert en Judas komt tot de daad van het verraad, prachtig rijp van kleur, beheerscht levendig van expressie en als in het groen gouden licht van Rembrandt gedrenkt. Een voldragen beeld.

Ook de gelijkenissen, welke de handeling afwisselen, vonden in deze zoogenaamde „Bühne” plaats. En deze gelijkenissen, „tableaux vivants” van meerendeels gelukkige kleurmengeling en een voorbeeld van voortreffelijke groepeerings- en belichting*), gaven

*) De belichting geschiedt maar één maal (tijdens de